

Stanovisko Výboru regionů Modernizace vysokoškolského vzdělávání

(2012/C 113/09)

VÝBOR REGIONŮ

- vítá, že Evropská komise chce přijmout aktivnější roli při podpoře institucí vysokoškolského vzdělávání a různých vnitrostátních, regionálních a místních orgánů při provádění plánu modernizace vysokoškolského vzdělávání;
- souhlasí s názorem Evropské komise, že celkové investice do vysokoškolského vzdělávání v Evropě jsou příliš nízké a uznává, že členské státy a v mnoha případech i regionální orgány musí být zodpovědné za získávání investic do vysokoškolského vzdělávání z veřejných prostředků;
- povzbuzuje Evropskou komisi v tom, aby při stanovování konkrétních programů a akčních plánů věnovala ještě více pozornosti jedné z priorit, kterou sama správně stanovuje pro členské státy a instituce vysokoškolského vzdělávání: zvýšení míry účasti a nutnému posílení sociálního rozměru vysokoškolského vzdělávání;
- domnívá se, že význam vysokoškolského vzdělávání se může projevit i v tom, do jaké míry instituce vysokoškolského vzdělávání zohlední typicky regionální či místní potřeby a poskytnou tak skutečný příspěvek k místnímu a regionálnímu rozvoji;
- podotýká, že je třeba ještě mnoho opatření pro rozšíření možností mobility ve vzdělávání a přeshraniční spolupráce a zároveň pro jejich prohloubení, a tak podstatně zvýšit jejich přidanou hodnotu;
- poukazuje na to, že regionální a místní orgány mají významné pravomoci v oblasti vzdělávání a odborné přípravy, stejně jako v případě politiky mládeže a zaměstnanosti, a proto zdůrazňuje, že regionální a místní orgány mají klíčovou roli při uskutečňování plánu modernizace, při plném respektování zásady subsidiarity.

Zpravodajka	paní Mia DE VITS (BE/SES), poslankyně vlámského parlamentu
Odkaz	Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Podpora růstu a zaměstnanosti – plán modernizace evropských systémů vysokoškolského vzdělávání COM(2011) 567 final

I. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

VÝBOR REGIONŮ,

1. Obecné připomínky

1. vítá sdělení Podpora růstu a zaměstnanosti – plán modernizace evropských systémů vysokoškolského vzdělávání, v němž Evropská komise předkládá hlavní politické cíle pro reformy vysokoškolského vzdělání. Výbor vítá, že Evropská komise chce takto vytvořit nový podnět pro reformy, jež byly zahájeny s boloňským procesem, jakož i se založením Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání a Evropského výzkumného prostoru, k naplnění těchto reforem však ještě zbývá dlouhá cesta; a rovněž vítá, že těmto reformám zároveň dává přední místo v širším rámci strategie Evropa 2020 a ve stěžejních iniciativách vytvořených v této strategii;

2. souhlasí s přístupem sdělení, v němž Evropská komise na jedné straně shrnuje hlavní politické cíle, jež musí jak členské státy tak instituce vysokoškolského vzdělávání na konci této dekády dosáhnout, a na druhé straně uvádí, jakým způsobem může členské státy a instituce vysokoškolského vzdělávání při uskutečňování tohoto plánu modernizace podpořit;

3. souhlasí s tím, že hlavní odpovědnost za uskutečnění reforem vysokoškolského vzdělávání, tedy oblastí politiky, v níž má EU koordinační a podpůrné pravomoci, nesou samotné členské státy a vzdělávací instituce, i když výzvy a politické odpovědi přesahují vnitrostátní hranice. Výbor dále poukazuje na to, že regionální a místní orgány mají významné pravomoci v oblasti vzdělávání a odborné přípravy, stejně jako v případě politiky mládeže a zaměstnanosti. Výbor zdůrazňuje, že regionální a místní orgány proto mají klíčovou roli při uskutečňování plánu modernizace, při plném respektování zásady subsidiarity;

4. konstatuje, že navrhovaná strategie pro modernizaci vysokoškolského vzdělávání očividně nevyvolává žádné otázky týkající se souladu se zásadami subsidiarity a proporcionality;

5. zdůrazňuje, že vzdělávání, včetně vysokoškolského, musí lidem na prvním místě poskytovat široké a obecné vzdělání, při němž bude v maximální míře rozvinut jejich talent a budou se moci stát otevřenými, silnými a mnohostrannými osobnostmi, jež budou moci plně převzít svou zodpovědnost ve společnosti. Vzdělání má bezpochyby také ekonomickou hodnotu, není to však jeho jediná hodnota. Přístup ke vzdělání z ekonomického

hlediska bude tedy vždy a nevyhnutelně nekompletním přístupem. Za určité situace nicméně může být přístup z ekonomického hlediska užitečný a dokonce nezbytný;

6. nehledě na výše uvedené Výbor plně souhlasí s názorem, že vzdělávání a odborné přípravě je třeba přiznat klíčovou roli z hlediska zajištění inteligentního a udržitelného růstu podporujícího začlenění v Evropě, a zdůrazňuje, že možnosti, jak mohou evropské instituce vysokoškolského vzdělávání plnit svou společenskou úlohu, ještě nejsou plně vyčerpány;

2. Klíčové otázky pro členské státy a instituce vysokoškolského vzdělávání

2.1 *Zvýšení úrovně dosaženého vzdělání pro formování absolventů a výzkumných pracovníků, které Evropa potřebuje*

7. souhlasí s analýzou, že průměrná úroveň vzdělávání v Evropě musí do roku 2020 dosáhnout cílové úrovně 40 % mladých lidí, kteří dokončí vysokoškolské vzdělávání nebo rovnocenné studium, a to za účelem dosažení plánovaného nárůstu počtu pracovních míst vyžadujících vysokou úroveň znalostí, nabídnutí lepších vyhlídek na kvalitní pracovní místa pro mladé, a tedy i za účelem boje proti nezaměstnanosti, zejména u mladých;

8. je přesvědčen, že široké využívání inovativních řešení v oblasti IKT poskytovateli vysokoškolského vzdělávání může přispět k tomu, aby bylo vysokoškolské vzdělávání přístupnější a aby se zvýšila míra účasti, a to například studentů, kteří žijí v řídké obydlených oblastech, nebo na ostrovech, v horských oblastech a nejbližších regionech;

9. výslovně souhlasí s názorem, že do vysokoškolského vzdělávání se musí zapojit širší vrstvy obyvatelstva, a lituje, že různé skupiny obyvatelstva jsou ve vysokoškolském vzdělávání stále ještě nedostatečně zastoupeny. Výbor poukazuje na to, že toto nedostatečné zastoupení, které je nepřijatelné a kromě toho se stále silněji odráží v akademickém sboru, nás staví nejen před sociální problémy, ale z ekonomického hlediska znamená také neúčinné promarnění talentů;

10. navrhuje proto, aby se monitorovalo nejen, do jaké míry jsou členské státy úspěšné při zvyšování účasti a stejně zásadní míře úspěšnosti ve vysokoškolském vzdělávání, ale i do jaké míry se členským státům a institucím vysokoškolského vzdělávání daří přilákat studenty z nedostatečně zastoupených skupin a „netradičních“ studentů, a to způsobem prolamujícím mimo jiné schémata klasických vzorů, čímž lze předcházet stereotypním volbám studijních směrů a z nich i nadále vyplývajícím

segregaci na trhu práce. S ohledem na demografický vývoj je Výbor totiž přesvědčen, že nutné podstatné zvýšení míry účasti nelze trvale uskutečnit, pokud se členské státy a instituce vysokoškolského vzdělávání nezasadí o to, aby se tento „sociální rozměr“ stal jádrem jejich politiky vysokoškolského vzdělávání. Výbor se také domnívá, že je nevyhnutelné, aby i v této oblasti byly formulovány specifické cíle, které musí být samozřejmě přizpůsobeny specifickým okolnostem jednotlivých členských států a rozdílům mezi regiony uvnitř každého členského státu. Zdůrazňuje však, že vyšší účast vyžaduje i navýšené financování evropských institucí vysokoškolského vzdělávání tak, aby byly zaručeny ty nejvyšší standardy ve výzkumu i výuce;

11. podporuje nasazení Evropské komise za finanční podporu potenciálním studentům z prostředí s nižšími příjmy. Výbor vyjadřuje v této souvislosti obavy ohledně rozhodnutí či úvah různých členských států zvýšit studijní poplatky, nehledě na skutečnost, že všechny členské státy EU ratifikovaly Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech, v jehož článku 13 se mj. uvádí, že „vyšší vzdělávání bude rovněž zpřístupněno pro všechny, a to podle schopností všemi vhodnými prostředky a zejména postupným zaváděním bezplatného vzdělávání“. Výbor se obává, že zvýšení studijních poplatků zvýší finanční práh pro účast na vysokoškolském vzdělávání, a to právě v době, kdy mnoho studentů a jejich rodin čelí následkům finanční a ekonomické krize;

12. poukazuje na to, že i jiné prvky než finanční způsobilost (pozornost při výběru studijního oboru, vhodné předchozí vzdělání a pomoc v případě jeho neexistence, poradenství během studia a kariéry, včasné přeorientování na vhodnější kariéru či na vhodnější odbornou přípravu za účelem zamezení nedokončení vysokoškolského studia, vysokoškolské studium více zaměřené na studenty apod.) mohou mít určující roli v přístupu k vysokoškolskému studiu a v jeho dokončení, a žádá, aby členské státy a instituce vysokoškolského vzdělávání věnovaly i tomuto tématu potřebnou pozornost. Výbor lituje, že informace v této oblasti politiky zatím nejsou shromažďovány systematicky a poskytovány členským státům tak, jak k tomu dochází v jiných aspektech vysokoškolského vzdělávání, a domnívá se v této souvislosti, že středisko pro sledování sociálního rozměru ve vysokoškolském vzdělávání, jež právě vzniká v rámci boloňského procesu, si zasluhuje nutnou podporu;

13. vítá opatření předkládané Evropskou komisí, k nimž patří např. rozvoj vnitrostátních rámců kvalifikací s jasnými a potřebnými plány přechodu mezi různými druhy vzdělávání, nebo centrální umístění vzdělávacích výsledků a reálně získaného vzdělání a zkušeností (mj. prostřednictvím uznání dříve získaných kvalifikací a dříve získaných dovedností, a to i v oblasti informálního a neformálního vzdělávání) místo tradičních a formálních kritérií jako jsou délka studia a počet kontaktních hodin ve studijním programu. Výbor se domnívá, že taková opatření mohou být účinnými nástroji pro lepší ohodnocení dovedností podle jejich významu a zařazení osob do správné úrovně vzdělání, nebo pro to, aby jim byla nabídnuta vhodná a dosažitelná profesní dráha směřující k vyšší kvalifikaci;

14. důrazně naléhá, aby Evropská komise sama také důsledně dodržovala svůj progresivní přístup v oblasti flexibil-

ních vzdělávacích cest a forem vzdělávání, a to i v rámci provádění stávající směrnice týkající se uznání profesních kvalifikací a vypracování nové směrnice v této oblasti;

2.2 Zlepšení kvality a relevance vysokoškolského vzdělávání

15. souhlasí s tím, že vysokoškolské vzdělávání, které je zaměřeno na vybavení absolventů znalostmi a základními přenositelnými dovednostmi, které potřebují k tomu, aby uspěli v kvalifikovaných zaměstnáních, přináší mnoho výhod při užším kontaktu s oblastí trhu práce a institucemi trhu práce. Výbor se zároveň domnívá, že i podniky by měly převzít více odpovědnosti za vysokoškolské vzdělávání, mimo jiné tím, že budou nabízet dostatečný počet plnohodnotných a kvalitních stáží pro studenty a vyučující, prostřednictvím dialogu s institucemi vysokoškolského vzdělávání o studijních oborech budoucnosti a o souvisejících požadavcích na vzdělání, tím, že ocení skutečnou hodnotu přenositelných dovedností absolventů vysokých škol apod. Mělo by se také rozšířit zakládání výzkumných partnerství mezi podniky a univerzitami;

16. je přesvědčen o tom, že místní a regionální orgány, jež zpravidla udržují vynikající kontakty jak s institucemi vysokoškolského vzdělávání, tak se světem práce, jsou nejlepším východiskem pro podporu a vedení tohoto dialogu;

17. domnívá se, že význam vysokoškolského vzdělávání se může projevit i v tom, do jaké míry instituce vysokoškolského vzdělávání zohlední typicky regionální či místní potřeby a poskytnou tak skutečný příspěvek k místnímu a regionálnímu rozvoji. Výbor považuje takové zapojení do regionu za jeden z rozměrů, na něž instituce vysokoškolského vzdělávání mohou zaměřit své poslání a strategické priority a v němž mohou usilovat o excelenci, a proto zdůrazňuje a podporuje rozmanitost a jedinečnost evropských vysokých škol;

18. žádá, aby byla ve všech evropských institucích vysokoškolského vzdělávání rozsáhle zavedena řešení v oblasti IKT. Pokud by instituce vysokoškolského vzdělávání a příslušné celostátní, regionální a místní orgány vypracovaly společnou platformu informačních technologií, mohlo by to vést ke zvýšení míry dosaženého vzdělání v populaci;

2.3 Posílení kvality prostřednictvím mobility a přeshraniční spolupráce

19. souhlasí s významem promyšlené mobility a přeshraniční spolupráce pro kvalitu vzdělávání a – v mnoha aspektech – pro osobní rozvoj lidí, kteří tuto příležitost mohli využít. Výbor konstatuje, že mj. díky hnací síle programu Erasmus a ještě více díky boloňskému procesu učinily členské státy a instituce vysokoškolského vzdělávání v této oblasti velký posun vpřed. Výbor se domnívá, že Evropa je díky těmto programům a spolupráci pro mnoho lidí konkrétním a pozitivním příkladem, což má nedocenitelnou hodnotu;

20. Výbor nicméně podotýká, že je třeba ještě mnoho opatření pro rozšíření možností mobility ve vzdělávání a přeshraniční spolupráce a zároveň pro jejich prohloubení, a tak podstatně zvýšit jejich přidanou hodnotu. Evropská komise správně uvádí řadu překážek nacházejících se na různých úrovních politiky a často souvisejících se specifickým vnitrostátním kontextem. Výbor se domnívá, že toto komplexní rozvrstvení nesmí bránit členským státům, místním a regionálním orgánům a institucím vysokoškolského vzdělávání v tom, aby v rámci svých pravomocí tyto problémy urychleně řešily;

21. naléhavě vyzývá, aby byly ve všech institucích vysokoškolského vzdělávání zavedeny dodatky k diplomům, které představují velmi důležitý krok ke srovnatelnosti diplomů a velice usnadňují uznávání diplomů;

22. zaměřuje pozornost na jednotlivé stávající iniciativy pro přeshraniční zajišťování kvality ve vysokoškolském vzdělávání, a rád by ji s ohledem na strukturální dopad na systémy vysokoškolského vzdělávání dotčených států a regionů umístil do popředí jako model přeshraniční spolupráce;

23. žádá příslušné vnitrostátní orgány, což jsou v mnoha případech regionální či místní orgány, aby zjednodušily a zrychlily uznávání akademických titulů tak, aby se snížila významná zátěž, která omezuje mobilitu studentů a akademických pracovníků. Tato procedura by neměla být pro žadatele spojena s nepřekonatelnými poplatky a neměla by trvat déle než čtyři měsíce;

2.4 Zlepšení fungování znalostního trojúhelníku

24. plně souhlasí s nutností zlepšit rozvoj a využití znalostního trojúhelníku mezi vzděláváním, výzkumem a podniky, a výslovně souhlasí s analýzou Evropské komise, že vysokoškolské instituce a výzkumné instituce mohou urychlit hospodářský rozvoj regionu, v němž se nacházejí, využít silných stránek regionů v globálním měřítku a působit jako středisko sítě znalostí poskytující služby místní ekonomice a společnosti;

25. uznává, že výše uvedené platí o to více, čím lépe místní a regionální orgány uplatňují podporu strategicky a uvědoměle volí počet prioritních oblastí, jež vychází ze specifických silných stránek jejich regionu a z jeho specifických potřeb. Výrazné podpory by se mělo dostat vzniku znalostních a inovativních klastrů zahrnujících místní a regionální orgány, univerzity a místní podniky včetně začínajících podniků;

26. okrajem podotýká, že Evropská komise se v tomto sdělení podrobně zabývá podniky, potenciálem pro produkty a služby vhodné pro komercializaci, stejně jako uváděním znalostí na trh. Výbor zdůrazňuje, že instituce vysokoškolského vzdělávání a výzkumné instituce mají společenské poslání vůči veřejným subjektům a neziskovému sektoru, jako např. (povinné) vzdělávání, lékařské a léčebné odvětví, sociální a pečovatelské služby;

2.5 Zlepšení správy a financování

27. souhlasí s názorem Evropské komise, že celkové investice do vysokoškolského vzdělávání v Evropě jsou globálně příliš nízké a uznává přitom, že nejen členské státy, ale v mnoha případech i regionální orgány musí být zodpovědné za získávání investic do vysokoškolského vzdělávání z veřejných prostředků. Výbor vyzývá členské státy a v příslušných případech i regionální orgány k tomu, aby nehlédě na tlaky na rozpočet nezařadily budoucnost a spíše investovaly s cílem dlouhodobého růstu, místo aby snižovaly rozpočet v oblastech, jež jsou základem pro růst v budoucnu. Výbor se domnívá, že Evropská komise to může konkrétně sledovat tím, že prostřednictvím evropského semestru dohlédne, aby se úsporná opatření netýkala odvětví, jež mají klíčový význam pro provádění strategie Evropa 2020;

28. z hlediska svého přístupu ke vzdělávání jako k veřejnému statku souhlasí s vyjádřením Evropské komise, že veřejné investice jsou prvořadým základem udržitelného vysokoškolského vzdělávání a i v budoucnu jím rozhodně musí zůstat;

29. vítá snahu o diverzifikaci finančních prostředků, například využívání partnerství veřejného a soukromého sektoru k financování infrastruktury, varuje však předtím, že využívání alternativních finančních zdrojů, zejména zvýšení podílu soukromého financování zvyšováním studijních poplatků může vyvolat zvýšený tlak na domácnosti. Výbor se obává, že tento tlak na domácnosti může vést mj. k nižší míře zastoupení, či dokonce k nežádoucím posunům v sociálním složení studentů a ke vzniku či posílení nevyvážených toků mobility mezi členskými státy či regiony. Za účelem podpory rovných příležitostí pro všechny a motivace ke špičkovým výkonům proto Výbor doporučuje uplatňovat lepší politiku v oblasti stipendií a půjček na studium v závislosti na kritériích příjmu a studijních výsledků;

30. souhlasí s rozvojem nových či aktualizací stávajících mechanismů financování, jež jsou založeny na výkonu, podporují různé strategické volby a rozmanitost profilu instituce a povzbuzují k excelenci. Výbor by současně rád poukázal na to, že ze zkušenosti se ukázalo, že k zavádění takových mechanismů musí docházet promyšleně a s nutnou opatrností, mj. proto, že vypracované formy a ukazatele mají skutečně podporovat realizaci žádoucích cílů a opravňovat usilování o rozmanitost mezi institucemi a v jejich rámci;

31. poznamenává, že zvýšená autonomie institucí vysokoškolského vzdělávání tyto instituce neosvobozuje od povinnosti zodpovědnosti, ani od jejich odpovědnosti vůči okolí, jehož jsou součástí. To neznamená, že Výbor neuznává, že zvýšení autonomie institucí má také pozitivní vliv na přilákání soukromého kapitálu, což přispívá k žádoucímu zvýšení investic do vysokoškolského vzdělávání;

3. Příspěvek EU: Pobídky pro transparentnost, diverzifikaci, mobilitu a spolupráci

32. vítá, že Evropská komise chce přijmout aktivnější roli při podpoře institucí vysokoškolského vzdělávání a různých vnitrostátních, regionálních a místních orgánů při provádění plánu modernizace vysokoškolského vzdělávání. Výbor považuje podporu ve všech jejích formách za zásadní pro to, aby v plánech různých orgánů a institucí vysokoškolského vzdělávání bylo dosaženo nutného sblížení a zároveň žádoucí diverzifikace a profilování;

33. povzbuzuje Evropskou komisi v tom, aby při stanovování konkrétních programů a akčních plánů věnovala ještě více pozornosti jedné z priorit, kterou sama správně stanovuje pro členské státy a instituce vysokoškolského vzdělávání: zvýšení míry účasti a nutnému posílení sociálního rozměru vysokoškolského vzdělávání;

3.1 Podpora reforem prostřednictvím podkladů pro tvorbu politik, analýzy a transparentnosti

34. konstatuje, že mj. při sledování boloňského procesu se ukazuje, že práce s relativně jednoduchými srovnávacími tabulkami pro sledování stavu plánu reforem může mít velkou informační a silnou mobilizační sílu a navrhuje, aby byl podobný nástroj častěji využíván. Výbor však poznamenává, že tabulka na úrovni jednoho členského státu často není schopna zachytit rozdílnou dynamiku uvnitř rozdílných regionů a tudíž ne vždy objektivně odráží politiku vedenou místními a regionálními orgány, zcela určitě v oblastech, v nichž mají převážnou či výlučnou pravomoc;

35. podporuje Evropskou komisi v jejím plánu přinést více náhledu do různých profilů institucí vysokoškolského vzdělávání pomocí „U-mapy“ a pomocí „U-multiranku“ vytvořit více-rozměrný informační a klasifikační nástroj založený na výkonu. Při tom je třeba zajistit, aby těmito institucím nevznikla nepřiměřená dodatečná administrativní zátěž. Výbor považuje za samozřejmé, že regionální zapojení a dopad na místní okolí má být jedním z rozměrů, v nichž mají být instituce vysokoškolského vzdělávání klasifikovány a zařazeny;

36. vítá záměr Evropské komise shromažďovat ve spolupráci s Eurostatem lepší údaje o mobilitě v evropském vysokoškolském vzdělávání a o zaměstnání absolventů. Výbor poukazuje na to, že takové informace jsou vhodné nejen u studentů a absolventů vysokoškolského vzdělávání, ale mohou pomoci také žákům při volbě studia;

37. žádá Evropskou komisi, aby dobře zvažila, jaké cíle přesně sleduje vytvořením evropského registru terciárního vzdělávání, jakož i to, do jaké míry jsou již obsaženy v jiných iniciativách, než s vývojem podobného nástroje začne;

3.2 Podpora mobility

38. plně souhlasí s významem podpory mobility a odkazuje Evropskou komisi v této souvislosti na připomínky, které mají i nadále stejnou platnost a které Výbor uvedl v kapitole „Opatření související s mobilitou“ stanoviska ze dne 27. a 28. ledna 2011 ke klíčové iniciativě „Mládež v pohybu“⁽¹⁾;

39. je dále přesvědčen, že úsilí zlepšit jazykové znalosti zvýší nejen potenciální objem výměn, ale také jejich kvalitu. Domnívá se, že v této oblasti by Evropská komise mohla hrát podpůrnou roli, a připomíná cíl evropské politiky mnohojazyčnosti, totiž to, aby každý Evropan znal kromě svého mateřského jazyka další dva jazyky;

40. podporuje Evropskou komisi v jejím přání zlepšit přístup studentů k magisterskému studiu v jiném členském státu bez ohledu na sociální prostředí, z něhož pocházejí, a potvrzuje, že tyto kategorie studentů potřebují významnější finanční podporu. Výbor bere na vědomí návrh Evropské komise vytvořit společně s Evropskou investiční bankou evropský nástroj pro záruky za studentské půjčky. Výbor zdůrazňuje, že ani jedna z akcí nesmí mít za následek to, že přístup k mobilitě se stane komerčním statkem. Vypracování takového nástroje by mělo být doplňkem k existujícím grantovým programům jako např. Erasmus, které již za dlouhá léta prokázaly svoji hodnotu⁽²⁾;

41. vyjadřuje politování nad tím, že nedostatečná mobilita vnitrostátních půjček představuje překážku mobility studentů. Trvá na povinnosti udělovat půjčky a granty bez jakékoli diskriminace na základě státní příslušnosti;

42. uznává, že určité toky mobility mohou být náročné pro určité státy a v některých případech dokonce ve větším měřítku pro určité regiony. Výbor se vyslovuje u studií, která opravňují k výkonu určitých služeb, jako např. studium medicíny, s ohledem na regionální úroveň pro povolení přístupového režimu, který je nutný pro zajištění regionální lékařské péče. Výbor je kromě toho připraven spolupracovat na podrobné analýze této problematiky a při hledání udržitelného řešení, z něhož by měly prospěch všechny dotčené strany a které zachová *acquis* EU;

43. je však přesvědčen, že je třeba přijmout specifická opatření, jež by všem studentům zaručila rovný přístup k mobilitě ve vzdělávání nezávisle na jejich socioekonomické situaci či geografické poloze jejich regionu;

⁽¹⁾ CdR 292/2010 fin.

⁽²⁾ Viz odstavec 20 stanoviska Výboru regionů ke stěžejní iniciativě Mládež v pohybu (CdR 292/2010 fin) přijatého na 88. plenárním zasedání ve dnech 27. a 28. ledna 2011.

44. uznává dále, že existují obavy ohledně kvality určitých druhů přeshraničního vzdělávání v rámci franšizových dohod a vyzývá všechny členské státy, aby přijaly nutná opatření, např. při zajišťování kvality vzdělávání, které je nabízeno institucemi vysokoškolského vzdělávání za hranicemi členského státu, aby mezi členskými státy mohla i nadále existovat naprostá důvěra v instituce ostatních;

45. souhlasí s tím, že ještě existuje mnoho překážek pro přeshraniční mobilitu výzkumných pracovníků a vyzývá členské státy k aktivní práci na lepší regulaci pracovních podmínek a sociálních práv druhotné povahy, aby výzkumní pracovníci získali více jistoty ohledně těchto aspektů a aby se cítili méně brzdění při účasti na přeshraniční mobilitě;

3.3 Vysokoškolské vzdělávání jako ústřední prvek inovace, vytváření pracovních míst a zaměstnatelnosti

46. očekává přijetí strategického programu inovací a doufá, že se bude urychleně pracovat na vytváření priorit ve vývoji EIT a při definici nových znalostních a inovačních společenství (KIG);

47. sleduje se zájmem vývoj „znalostních aliancí“ mezi institucemi vysokoškolského vzdělávání a podniky, ale současně si také klade otázku, zda by nebylo smysluplné či dokonce nutné vytvořit takové aliance mezi institucemi vysokoškolského vzdělávání a subjekty a organizacemi, které nejsou zaměřeny na zisk. Výbor má při tom na mysli mj. výzvy, před nimiž stojí Evropa: stárnutí populace a pokles porodnosti, multikulturní soužití, změna klimatu apod.;

48. vítá záměr Evropské komise vyvinout rámec kvality stáží a je přesvědčen, že Evropská komise a orgány členských států na celostátní, regionální i místní úrovni musí poté aktivně sledovat provádění tohoto rámce. Navrhované vytvoření centralizované platformy nabídky stáží v Evropě může být vynikajícím prostředkem k tomu, jak umožnit snadný přístup k nabídkám stáží a pobídnout mladé lidi, aby se hlásili na stáže v jiných členských státech;

3.4 Podpora internacionalizace evropského vysokoškolského vzdělávání

49. souhlasí s Evropskou komisí, že internacionalizace a přeshraniční spolupráce nemohou zůstat omezeny na oblast Evropské unie a že mimo tuto oblast lze mnoho získat. Výbor přitom obzvláště zdůrazňuje, že existuje enormní potenciál pro spolupráci mezi sousedícími regiony, z nichž jeden se nachází uvnitř EU a druhý vně. V tomto smyslu by měla EU podporovat spolupráci evropských univerzit s institucemi vysokoškolského vzdělávání třetích zemí, mj. s cílem posílit jejich správu a jejich vzdělávací programy za využití zkušeností evropských institucí. Za tímto účelem je nutné podporovat mobilitu a výměnu studentů a vyučujících univerzit v příhraničních oblastech a univerzit třetích zemí, jež s nimi sousedí, coby pomoc vývozu osvědčených zkušeností;

50. očekává více konkrétních návrhů ohledně způsobu, jakým chce Evropská komise podporovat zavádění a rozvoj strategií pro internacionalizaci evropských vysokoškolských institucí, a počítá s tím, že Evropská komise o tom bude vést dialog se všemi zainteresovanými stranami. Výbor poukazuje na to, že i regionální a místní orgány musí být zapojeny do tohoto dialogu z toho důvodu, že strategie pro internacionalizaci evropských vysokoškolských institucí jsou často v úzkém propojení se strategiemi rozvoje regionů, jehož jsou součástí;

3.5 Posílení dlouhodobého dopadu a doplňkovosti financování EU

51. vítá návrh pokračovat od roku 2014 ve finančně posíleném a administrativně zjednodušeném stávajícím programu pro vzdělávání, odbornou přípravu a mládež v rámci programu „Erasmus pro všechny“. Výbor doufá, že tento nový program povede nejen k rozšíření, ale rovněž i ke kvalitativnímu prohloubení různých forem výměny a spolupráce;

52. stejně tak je nadšen návrhem Evropské komise sloučit stávající evropské programy pro výzkum a inovace do nového programu „Horizont 2020“;

53. nabízí Evropské komisi podporu regionálních a místních orgánů vycházející z jejich blízkosti institucím vysokoškolského vzdělávání, aby tyto instituce motivovaly k plnému využití možností programů „Erasmus pro všechny“ a „Horizont 2020“;

54. poukazuje stejně jako v předchozích stanoviscích na to, že začleňování stávajících programů do těchto nových programů musí probíhat s nutnou pečlivostí, aby při této reorganizaci nedošlo ke ztrátě cenných prvků ze stávajících programů;

55. souhlasí s propojením, které Evropská komise činní mezi (vysokoškolským) vzděláváním na jedné straně a politikou soudržnosti, Evropským fondem pro regionální rozvoj a Evropským sociálním fondem na druhé straně. Aby příjemci mohli tyto prostředky co neúčinněji a nejefektivněji uplatňovat, žádá Výbor Evropskou komisi, aby aktivně hledala osvědčené postupy z různých členských států a regionů a aby je v rozsáhlé míře šířila;

3.6 Další kroky k inteligentnímu, udržitelnému a inkluzivnímu evropskému vysokoškolskému vzdělávání

56. počítá s tím, že Evropská komise povede při stanovování konkrétních programů a směrů činnosti i nadále vysoce hodnocený dialog se všemi dotčenými aktéry, včetně regionálních a místních orgánů;

57. bere na vědomí návrh vytvořit skupinu na vysoké úrovni, jež bude analyzovat zásadní prvky modernizace vysokoškolského vzdělávání, a počítá s tím, že Evropská komise při sestavování této skupiny plně zohlední specifické výzvy, jež v tomto sdělení uvedla, a žádá, aby byl VR v této skupině na vysoké úrovni zastoupen;

58. naléhá na to, aby Evropská komise při vypracování plánu modernizace zajistila potřebnou součinnost mezi všemi klíčovými iniciativami, jež jsou pro tento plán relevantní, a přitom zohlednila mj. stanoviska, která Výbor v souvislosti s těmito klíčovými iniciativami vydal.

V Bruselu dne 16. února 2012

předsedkyně
Výboru regionů
Mercedes BRESSO
